

دومینوی کهریزک

به جای مقدمه

برخوردهای بسیار خشن با بازداشت شدگان در کهریزک ادامه دارد و مأموران و مسئولان بازداشتگاه به دور از هر گونه اندیشه انسانی، متهمان را مورد ضرب و شتم قرار می دهند، اما خبرها به تدریج در می کشند و رهبر معظم انقلاب اسلامی با ابراز تألم قلبی دستور تعطیلی فوری بازداشتگاه کهریزک و برخورد جدی و قاطع با مأموران خاطی را صادر می کنند. شورای عالی امنیت ملی به عنوان مخاطب اصلی تأکید رهبر معظم انقلاب به سرعت وارد عرصه می شود و با تشکیل گروهی ویژه به بررسی مسئله می پردازد. اعضای گروه عبارتند از سروری رئیس کمیته ویژه مجلس، دهقان عضو هیئت رئیسه و از حقوقدانان مجلس، خلفی دادستان انتظامی قضات و عضو کمیته ویژه قوه قضاییه، تشکری رئیس بازرسی کل نیروی انتظامی، تمدن استاندار تهران و وحیدی نماینده دبیرخانه شورای عالی و وزیر دفاع کنونی. (به نقل از برنامه ۲۰:۳۰ سیما جمهوری اسلامی ایران، ۱۵ شهریور ۱۳۸۸)

این فیلم که برای نخستین بار گوشه کوچکی از حوادث کهریزک را نشان می دهد و برخی از آن به فیلمی سفارشی یاد کرده اند تضاد و پیری و انشنان می دهد که این مکان نه یک بازداشتگاه متعارف که مجموعه ای از بناها و سوله ها در یک محیط بیابانی است. در این برنامه نه از عوامل نفوذی و دشمن خیری بود و نه بیمار بودن قربانیان کهریزک پیش از بازداشت. حتی پدر محمد کامرانی صراحتاً از برخی اظهارات عجیب از جمله این که کشته شدگان کهریزک در اثر منتزیت از بین رفته اند انتقاد کرد و این گونه

اظهارات را علیرغم گزارش پزشکی قانونی که اعلام کرده این افراد بر اثر ضرب و شتم شدید و نارسایی هایی که در بدن آنها ایجاد شده دچار این فاجعه شده اند، دانست.

در این برنامه، رئیس بازرسی کل نیروی انتظامی از مردم عذرخواهی و اعلام کرد افرادی که این جنایت را رقم زدند نیروهای رسمی نیروی انتظامی از درجه دار تا سرهنگ بوده اند و در مورد قضات متخلف در اعزام بازداشت شدگان به کهریزک هم گفت که پرونده آنان در دست بررسی است. فرمانده نیروی انتظامی هم این گزارش صدا و سیما را تأیید و اعلام کرد که پرونده کهریزک شفاف و آماده بررسی در دادگاه و در اختیار مراجع قضایی است.

به روایت سروری رئیس کمیته ویژه مجلس، بازداشتگاه کهریزک دو محل برای نگهداری زندانیان داشت: یکی به نام قرنطینه که ابتدا فرد را آنجا می بردند و بعد سیری طی می شد در سوله ای که به سلول هایی تقسیم شده بود نگهداری می شدند. در قرنطینه دستشویی

مشترکی در داخل بود، ولی در بخشی که دوازده اتاقک وجود داشت و بخش اصلی بازداشتگاه هم بود یک دستشویی مشترک بود و به ظاهر در این بخش سخت گیری هایی برای رفتن به دستشویی وجود داشته است. بنا بر گفته سروری که سخنگوی هیئت دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی نیز می باشد، زندانیان گفته اند که این امکان پذیر نبوده هر وقت هر کسی اراده کند در سلول را بزنند باز کنند و می افزود در این زمینه برخوردهای درستی صورت نمی گرفته و به طور کلی هم مکان و هم برخوردها نامناسب بوده است.

(سرمایه، ۳۰ شهریور ۱۳۸۸)

کمپ کهریزک واقع در شهرک سنگ از توابع شهرداری است که حدود ۸ سال پیش در عملیات موسوم به جزیره، مربوط به پاکسازی منطقه خاک سفید تهران برای نخستین بار مورد بهره برداری قرار گرفت و محلی برای مجازات و تنبیه اوپاش سابقه داری شد که در طرح موسوم به امنیت اجتماعی توسط سردار رادان اجرا شد. در آن زمان هم حقوقدانان به این نقض حریم انسانی وزیر با گذاشتن قانون اعتراض کردند. بنا به گفته سعید مرتضوی دادستان وقت تهران، کهریزک بازداشتگاه رسمی و قانونی بوده و از نظر صلاحیت قضایی در حوزه قضایی شهرداری است. با این حال در زمان اجرای طرح های امنیت اجتماعی هم برای بردن بازداشتی ها به کهریزک مجوزهای مختلف رسمی و قانونی صادر شده بود. (آرمان، ۱۳ مهر ۱۳۸۸، به نقل از سایت پرچم)

پیشینه بازداشتگاه کهریزک و چگونگی مدیریت آن به سال ۱۳۸۵ برمی گردد و مکاتبات دادگستری تهران و دادسرای عمومی و انقلاب تهران بیانگر آن است که مسئولیت بازداشتگاه

آیت الله دری نجف آبادی
دادستان وقت کل کشور
نیز بیان کرد که تذکر داده
بودیم کسی را به بازداشتگاه
کهریزک نبرند اما غفلت و
سهل انگاری بعضی از برادران
باعث شد حادثه کهریزک و
بعضی از حوادث تلخ دیگر
به وجود بیاید

آیت‌الله‌دری نجف آبادی

آمده که در صورت رفع نواقص و ایرادات، اقدامات به عمل آید و نیروی انتظامی در ۱۲ آذر ۱۳۸۵ نسبت به معرفی مسئولان بازداشتگاه اقدام کرد، ولی سازمان زندان‌ها در ۲ دی ۱۳۸۵ با تشکیل چنین محلی مخالفت کرده است.

دوباره نامه‌ای از سوی دبیر هیئت بازرسی و نظارت بر حفظ حقوق شهروندی به معاونت قضایی و اجرای احکام سازمان زندان‌ها ارسال شده و این پرسش مطرح شده که آیا بازداشتگاه کهریزک تحت نظارت آن سازمان قرار دارد یا خیر و در صورت پاسخ مثبت مسئولیت بازداشتگاه مربوطه به عهده چه کسی است و آیا با توجه به مقررات آیین‌نامه سازمان زندان‌ها، بازداشتگاه مذکور قانونی است، یا خیر. در پاسخ آمده که بازداشتگاه یادشده در فهرست زندان‌ها و بازداشتگاه‌های تحت نظارت سازمان زندان‌ها نیست.

کسی نمی‌داندست ۸ سال پس از تأسیس این بازداشتگاه این کمپ پذیرای دستگیر شدگان خواهد بود که در اعتراض به نتیجه اتفاقات ریاست جمهوری دهم به تظاهرات مسالمت آمیز دست زده‌اند و طبق اخبار رسمی سه نفر قربانی داشته است و مقام رهبری از آن به عنوان «جنایت» نام بردند و دستور تعطیلی آن را صادر کرده (بهبان، ۷ مرداد ۱۳۸۵) و گفتند در حوادث پس از انتخابات تخلفات و جنایاتی صورت گرفته که به طور قطع با آنها برخورد خواهد شد و در دیدار با دانشجویان خاطر نشان کردند در حادثه کوی دانشگاه تخلفات بزرگی انجام شده که پرونده ویژه‌ای برای آن تشکیل شده تا مجرمان بدون توجه به وابستگی سازمانی به مجازات برسند. آیت‌الله دری نجف آبادی دادستان وقت کل کشور نیز بیان

حدود ۵۰ روز پس از تاریخ بازرسی و گزارش هیئت، مؤید دیگری بر اظهارات گفته شده مبنی بر تلاش اعضای هیئت به منظور وادار کردن مؤسسان و اداره کنندگان آن بازداشتگاه به استانداردهای سازمی و اعمال نظارت سازمان زندان‌ها بر آن، با توجه به عدم توفیق در تعطیلی آن بازداشتگاه می‌باشد. در ادامه گزارش ایلنا، نامه‌های مقامات مسئول در آن تاریخ در خصوص غیراستاندارد بودن بازداشتگاه کهریزک آمده است.

در گزارش سیدعلیرضا آوایی، رئیس هیئت نظارت و بازرسی حفظ حقوق شهروندی و رئیس کل دادگستری استان تهران، بازداشتگاه در یکی از اماکن عملیاتی و انتظامی ناجا بدون مجوز قانونی بوده و تحت نظر سازمان زندان‌ها نیست و این قبیل دستگیری‌ها و شیوه نگهداری آنها بدون مبانی علمی و حقوقی و شرعی و قانونی است و ذکر شده که اجرای هرگونه طرح و نگهداری آنها با هدف اصلاحی باشد نه انتقام‌گیری از آنان.

همچنین نامه‌ای از سوی معاون قضایی رئیس کل و مسئول دفتر امور زندان‌ها دادگستری کل استان تهران به مدیرکل زندان‌های استان تهران است که در آن به بازدید غیررسمی از بند ۲۱۰ کهریزک در تاریخ ۲۴ مهر ۱۳۸۶ اشاره شده که تعدادی زندانی دارای جرایم عمومی مواد مخدر مشاهده شده که آنها سزای اوار اعزام به چنین بازداشتگاهی که برای ارذل و او باش در نظر گرفته شده نبوده‌اند و در نامه خواهان اعلام این که آیا بنده فوق از بازداشتگاه‌های امنیتی است که توسط نیروی انتظامی تأسی شده است یا از بازداشتگاه‌های عمومی و چه نظارتی از سوی سازمان زندان‌ها بر این بازداشتگاه اعمال می‌شود، شده است. مدیرکل امور زندان‌ها در پاسخ گفته است که در بازدید فروردین ۱۳۸۵،

کهریزک با توجه به استانداردهای آن مشخص نشده و در فهرست سازمان زندان‌ها قرار نداشته است. پس از اظهارات قائم مقام دادگستری کل استان تهران در مورد غیراستاندارد بودن بازداشتگاه کهریزک و تکذیب سخنان وی از سوی دادسرای عمومی و انقلاب تهران، نامه‌ای از سوی حمید درخشان‌نیا قائم مقام دادگستری تهران انتشار یافت. در آن نامه ذکر شده بود هر چند استحضار افکار عمومی از مفاد فرمان مقام معظم رهبری مبنی بر تعطیلی بازداشتگاه غیرمجاز کهریزک دلیل قاطع و مستندی بر چگونگی وضعیت و اموقعیت حقوقی بازداشتگاه یادشده است و اگر چه صدور فرمان، اینجانب را در ارائه مستندات مرتبط با بازداشتگاه و پیشنهادات ارائه شده از سوی اعضای هیئت نظارت بر حسن اجرای قانون حفظ حقوق شهروندی به ریاست آن هیئت، بی‌نیاز می‌کند، ولی به انگیزه تئوری اذهان عمومی و در پاسخ به آنچه متأسفانه بدون انعکاس کامل واقعیت و فراتر از قواعد مربوطه به سلسله مراتب سازمانی دستگاه قضا در اطلاعیه روابط عمومی دادسرای عمومی و انقلاب تهران آمده و با تأکید بر پرهیز جلدی از هرگونه تنش و چالش اعلام می‌دارد که مستندات و مدارک مربوط به بازدید برخی از اعضای هیئت نظارت بر حفظ حقوق شهروندی دادگستری استان تهران در ۶ آبان ۱۳۸۶ از بازداشتگاه کهریزک صورت گرفته و اتفاقاً احدی از معاونان دادستان عمومی و انقلاب تهران در زمره اعضای بازدیدکننده از بازداشتگاه بوده‌اند و نیز متن پیشنهادات مطرح شده از سوی اعضای هیئت و متن دستور ریاست کل دادگستری استان تهران و اقدامات و گزارش‌ها و مکاتبات بعدی انجام شده و سرانجام دستور ریاست قوه قضاییه در این مورد که در تاریخ ۷ بهمن ۱۳۸۶ صادر شده است در دبیرخانه هیئت نظارت و نیز دفتر امور زندانیان همین دادگستری موجود و مضبوط است. در ادامه به ۵ فقره مستند که دقیقاً ناظر به اظهارات مطرح شده در مراسم تودیع و معارفه رئیس دادگستری بخش چهاردانگه در بخش مربوط به بازداشتگاه کهریزک بوده، تصریح شده است. همچنین به نامه‌ای اشاره شده که مدیرکل زندان‌های استان تهران بر بازداشتگاه یادشده نظارت خواهد کرد. نیز متن دستخط مورخ ۲۷ آذر ۱۳۸۶ ریاست کل دادگستری استان تهران هنگام بازدید از بازداشتگاه کهریزک، یعنی

کرد که تذکر داده بودیم کسی را به بازداشتگاه کهریزک نبرند اما غفلت و سهل انگاری بعضی از برادران باعث شد حادثه کهریزک و بعضی از حوادث تلخ دیگر به وجود بیاید.

هر چند که مرتضی تمدن رئیس شورای تأمین استان، روز پیش از ۱۸ تیر اعلام کرد اگر افرادی بخواهند با گوش دادن به فراخوان شبکه های ضد انقلاب، تحریک ضد امنیتی داشته باشند زیر گام های ماله خواهند شد. (سرمایه، ۱ مهر ۱۳۸۸) بنا بر گفته رئیس بازرسی نیروی انتظامی، تصمیم می گیرند ۱۴۵ نفر از بازداشت شدگان روزهای ۱۸ و ۱۹ تیر ماه را به جهت محدودیت اوین با حکم قضایی موقتاً به کهریزک بفرستند و روز جمعه در زمان اعزام، دانشجویان را جدا می کنند اما تعدادی دانشجویان در داخل آنها به کهریزک رفته اند. به گفته وی یا خود فرد کتمان کرده که دانشجویان یا تشخیص قاضی این بوده که به کهریزک اعزام شود، مثلاً به این دلیل که از عوامل اصلی است و حدوداً ۱۰ نفر دانشجویان به آنجا وارد می شوند و یکی از بندهایی که اراذل و اوباش در آن بودند را خالی کرده اند که حدود ۷۰ متر مربع بوده است و چون سروصدای افرادی که از این بند منتقل شده بودند در آمده خواستند آنها را آرام کنند. ۲۵ نفر از اوباش و اراذل رادو ساره به این بند آورده اند که این هم خطاست (در واقع جمع بودن ۱۷۰ نفر در ۷۰ متر مربع چه فاجعه ای است). وی اذعان داشت که شرایط بهداشتی و غذایی مطلوب نبوده و جیره غذایی برای شرایط سختگیرانه اراذل و اوباش در نظر گرفته شده بود. (آفتاب زد، ۱۷ شهریور ۱۳۸۸)

علیرضا بهشتی نیز گفته بود: بنا بر اطلاعات به دست آمده افرادی که در طرح امنیت اجتماعی به عنوان افرادی که از نظر اجتماعی ناآرام و به عنوان اوباش بازداشت شدند و پیش از این از آنها تمهید گرفته بودند اکنون آنها را در تجمعات و در بازداشتگاه ها در مرحله نگهداری و... به کار گرفته اند. (اعتماد، ۱۱ مرداد ۱۳۸۸)

مجرى بر نامه ۲۰۳۰ سیمای جمهوری اسلامی در رابطه با برخوردهای بسیار خشن کهریزک می گوید «مأموران و مسئولان بازداشتگاه به دور از هر گونه اندیشه انسانی، متهمان را مورد ضرب و شتم قرار می دهند اما خبرها به تدریج درز می کند و رهبر معظم انقلاب اسلامی دستور تعطیلی فوری بازداشتگاه کهریزک و برخورد جدی و قاطع با مأموران خاطی را صادر می کند.»

ایشان با فراخوان دبیر شورای عالی امنیت ملی دستور می دهند هیچ کس حق ضرب و شتم بازداشت شدگان را نداشته و باید تعطیل شده و در صورت نیاز بازداشت شدگان همگی به زندان های رسمی منتقل شوند. دبیر شورای عالی امنیت ملی با دادستان وقت تهران تماس گرفته و دستور رهبری را به وی ابلاغ می کند. پس از ظهر رفتن سعید مرتضوی و استدلال او مبنی بر کمیبودن جابجایی ابلاغ می شود که در صورت نداشتن جادو دیگر زندان ها، بازداشت شدگان همین روز آزاد شوند. متأسفانه دادستان تهران به این موضوع عمل نکرده و فردای آن روز بازداشتگاه تعطیل و بازداشت شدگان منتقل می شوند. (سرمایه، ۱ مهر ۱۳۸۸، به نقل از هفته نامه پنجره)

سخنگوی فراکسیون اقلیت مجلس اظهار نگرانی کرد که در برخی از بازداشتگاه ها بازجویان زندانیان را مورد ضرب و شتم قرار داده اند و افزود افراد به شکل غیرقانونی در محلی نگهداری می شوند که مانند یک انبار است و فاقد امکانات اولیه و بهداشتی است. قنبری در گفت و گویا پایگاه خبری فراکسیون خط امام مجلس گفت افراد بسیاری در آن محل نگهداری می شوند که به دلیل کمیبود امکانات اولیه بهداشتی، بیماری های متعددی از جمله بیماری های عفونی شایع شده است. وی اشاره کرد در جلسه مجمع عمومی فراکسیون، گزارشی از حقوق شهروندی در بازداشتگاه ها و ضرب و شتم بازداشت شدگان و سکوت طولانی قوه قضاییه ارائه شد. در آن زمان افکار عمومی می پرسید که این بازداشتگاه زیر نظر چه سازمان و نهادی بوده و آیا مسئولان آن نباید مورد سؤال و مؤاخذه قرار بگیرند؟ دری نجف آبادی دادستان وقت کل کشور که به تنهایی در کمیسیون امنیت ملی مجلس حاضر شده بود، زیر اقرار بود آوایی رئیس وقت دادگستری استان تهران و مرتضوی دادستان وقت تهران هم در جلسه کمیسیون حاضر شوند، به نمایندگان گفت مجلس از قوه قضاییه پیشی گرفته چون هنوز فرستادگان آیت الله شاهرودی رئیس وقت قوه قضاییه هم نتوانسته اند کارشان را شروع کنند. به این ترتیب صحبت پیش بینی برخی از نمایندگان فراکسیون اقلیت تأیید می شد که قوه قضاییه در اتفاقات پس از انتخابات در حاشیه قرار گرفته است. در آن جلسه بود که هیئت ۵ نفره ای که به ۷ نفر افزایش یافت، از کمیسیون راهی بازداشتگاه ها

شدند تا اطلاعاتی از زندانیان مستقر در آنجا به دست آورند. پیش از این در بازدید از اوین، به هیئت بازدید کننده وعده داده شده بود تا در فرصت دیگری امکان بازدید فعالان سیاسی فراهم شود. مسئولان اوین به کمیته بازدید کننده مجلس گفته بودند که فعالان سیاسی و روزنامه نگاران در اوین نگهداری می شوند، اما در بندهای دیگری حضور دارند. (اعتماد، ۸ مرداد ۱۳۸۸)

سرانجام کاظم جلالی سخنگوی کمیته ویژه حقیقت یاب، نام بازداشتگاه غیراستانداردی که تعطیل شد را فاش کرد. جلالی در این رابطه گفت چون کهریزک تعطیل است، به همین دلیل از دستور کار خارج می شود و کمیته ویژه در این باره نمی تواند کاری بکند. (اعتماد، ۷ مرداد ۱۳۸۸) لازم به ذکر است که دبیر شورای عالی امنیت ملی ۵ مرداد ماه دستور رهبری مبنی بر تعطیلی بازداشتگاه را که فاقد استانداردهای لازم بود مطرح کرده بود. رئیس کل دادگستری شهرستان کهریزک در گفت و گویا ایسنا گفت که زندانیان بازداشتگاه کهریزک به زندان های کرج، اوین و قزل حصار منتقل شده اند. رسول جلالی در رابطه با شیوه و شرایط نگهداری افراد، تعداد آنان، تعداد قضات و مأموران خاطی اظهار بی اطلاعی کرد و گفت این بازداشتگاه تحت نظارت آنجا نبوده، زیرا بازداشتگاه ها باید زیر نظر سازمان زندان ها اداره شوند، به همین لحاظ نظارتی بر آن نداشته و نظارت آن بر عهده دادسرای تهران بوده است. بنا به گفته وی دادگستری کهریزک در جریان امورات این بازداشتگاه نبوده است.

به هر حال حساسیت عمومی نسبت به این فاجعه که مقام رهبری آن را جنایت نامیدند بسیار بیشتر از آن قرار گرفت که با بیانیه نیروی انتظامی، به تنبیه دو نفر مأمور خاطی اکتفا شود، چنانچه افکار عمومی بر آن بود که موضوع ریشه یابی شود تا به سرنویشت کوی دانشگاه تبدیل نشود و بار دیگر جامعه شاهد اتفاقاتی این چنینی نباشد و برای همیشه تکرار چنین فجایعی متفی شود. به علاوه کدام قانون می گوید باید مجرمان حتی اراذل، اوباش و اشراک در محلی با شرایط بازداشتگاه کهریزک نگهداری شوند!

به هر روی بازداشت شدگان در حالی به اوین منتقل می شوند که در شرایط بد جسمی و ضعف بوده و بوی تعفن و صدمات بدنی که به برخی از آنها وارد شده بود باعث می شود ابتدا از

پذیرش آنها جلوگیری شود. یک نفر دچار تشنج می شود و پس از تماس مأمور مربوطه با مافوق خود، به جای آن که به بیمارستان منتقل شود به کهریزک باز گردانده می شود، اما هیچ تمهیدی اندیشیده نشده و فرد مذکور پس از جان دادن به کهریزک منتقل می شود. یک نفر دیگر در حالی که نقش بر زمین می شود، این موضوع با بی تفاوتی مأموران روبرو می شود اما پس از یک ساعت به عنوان مجهول الهویه به بیمارستان شهدای تجریش منتقل می گردد. این فرد که صبح فردای آن روز فوت می کند محسن روح الامینی است. برخی تحلیل هادستگیری و بازداشت وی را نه اتفاقی که بر نامهربانی شده می دانند. محسن فرزند دکترو روح الامینی رئیس انستیتو پاستور و از اعضای ارشد ستاد انتخاباتی محسن رضایی یکی از کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری دهم بود. (سرما، ۱۰ مهر ۱۳۸۸، به نقل از هفته نامه پنجره)

خبر فوت وی روز ۳۱ تیر ماه به خانواده اش اعلام می شود با این عنوان که یک هفته است دنبال شما می گردیم! سردار حسین علایی گفته بود که علت مرگ را منتزیت اعلام کرده اند. (اعتاد، ۱۹ مرداد ۱۳۸۸)، فرمانده نیروی انتظامی در مراسم تودیع رویانیان، رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی نیز با پذیرش مسئولیت اتفاقات کهریزک اعلام کرد که هیچ یک از فوت شدگان بر اثر ضرب و شتم فوت نکرده اند، بلکه علت مرگ بیماری آنها بوده است. (اعتاد، ۱۹ مرداد ۱۳۸۸) کاظم جلالی سخنگوی کمیته ویژه مجلس در گفت و گو با خبرگزاری مهر گفت قاضی مرتضوی در جلسه ای با این کمیته علت مرگ محسن روح الامینی و کامرانی را بیماری منتزیت اعلام کرده و نیز در پنجم مرداد ماه سهراب سلیمانی مدیر کل زندان های استان تهران در گفت و گو با ایسنا گفت این دو نفر منتزیت داشته اند و به همین خاطر به همه زندانیان اوین واکنش زده شده است. در حالی که چند روز بعد پزشکی قانونی خبری را منتشر کرد که به موجب آن علت مرگ روح الامینی ناشی از استرس فیزیکی، شرایط بد نگهداری و ضربات متعدد بوده و قویاً علت فوت آن مرحوم به دلیل بیماری منتزیت منتفی اعلام شده بود. سردار تشکری رئیس بازرسی کل نیروی انتظامی، ضمن عذرخواهی از مردم در برنامه ۳۰، ۲۰ سیما صراحتاً علت مرگ را شرایط و رفتارهای صورت گرفته با بازداشت شدگان اعلام کرد و نه بیماری قلبی یا عللی از این دست.

کرمی راد: انتظار این است که دادگاه این افراد علنی باشد و این خاطیان همه مسائل را بازگو کنند و بگویند چه کرده اند آیا از کسانی دستور داشته اند یا خودسر بر خورد کرده اند؟ ابعاد این قضا یا به طور کامل برای مردم روشن شود

به روایت سردار علایی، دکترو روح الامینی به وزیر اطلاعات از یک کار چاق کن شکایت برده بود که تقاضای ۴ میلیون تومان برای ملاقات با فرزندش را پیشنهاد داده بود، در حالی که بیکر فرزندش در سردخانه نگهداری می شده است.

روایت سردار حسین علایی در جمعه دوم مردادماه ۱۳۸۸ به نقل از دکترو روح الامینی در مراسم تشییع جنازه فرزند وی حکایت از این دارد که محسن روح الامینی در روز پنجشنبه ۱۸ تیر ماه توسط افراد لباس شخصی دستگیر و به همراه جمعی از جوانان دستگیر شده به ساختمان نیروی انتظامی واقع در خیابان کارگر نزدیک میدان انقلاب برده شد و صبح جمعه ۱۹ تیر ماه آنها را به دو مقصد زندان اوین و اردوگاه کهریزک منتقل می کنند. روح الامینی می گوید از روز دستگیری فرزندش به نیروی انتظامی، سپاه و وزارت اطلاعات و قوه قضاییه مراجعه کرده ولی هر کدام از خود سلب مسئولیت کرده اند. وی می گوید وقتی جنازه پسرش را دیده متوجه شده که دهانش را خرد کرده اند و ادامه می دهد فرزندم انسان صادقی بود و دروغ نمی گفت. مطمئنم هر چه از او سؤال کردند درست پاسخ داده است. آنها احتمالاً نتوانسته اند صداقت او را تحمل کنند و وی را به شدت کتک زده و زیر شکنجه کشته اند. دکترو روح الامینی می افزاید با عنایت مسئولان، پرونده پزشکی او را مطالعه کردم، محل فوت او را لاک گرفته بودند. مشخص شد که پس از مجروح شدن به او نرسیده اند تا خون او عفونی شده و دچار تب شدید بالای ۴۰ درجه شده و از شدت تب دچار بیماری منتزیت شده است. سردار علایی نقل می کند که به گفته دکترو روح الامینی برای تحویل جسد فرزندش از او تعهد گرفته اند که شکایتی از کسی ندارد و ابتدا اجازه تشییع جنازه از محل منزل مسکونی شان

را نمی دادند به بهانه این که ممکن است مردم به آنها بیبوندند و مشکلاتی ایجاد شود و سرانجام با تمهید وی و آقای ضرغامی رئیس سازمان صدا و سیما به این شرط که تشییع در جلوی منزل زیاد طول نکشد و به جز لاله الا الله شعار دیگری داده نشود اجازه برگزاری مراسم داده شده است. دکترو روح الامینی که مشاور وزیر بهداشت در دولت نهم بوده می گوید لنگرانی وزیر وقت بهداشت گفته به خاطر مبارزه با بیماری های عفونی و منتزیت در زندان های بیش از ۲ هزار آمبول ضد منتزیت به زندان های تهران فرستاده است و ادامه می دهد با شنیدن این جمله نگران سلامت دیگر زندانیان سیاسی شده است. دکترو روح الامینی گفت که نمی خواهد از پیگیری حقوقی که حق محسن و محسن های دیگر مردم است صرف نظر کند و گفت که حتماً در چارچوب قانونی پیگیری خواهد کرد.

از سوی دیگر فرمانده نیروی انتظامی در مراسم تودیع رویانیان، ضمن پذیرش مسئولیت اتفاقاتی که در کهریزک روی داده بود گفت هیچ یک از فوت شدگان بر اثر ضرب و شتم فوت نکرده اند و بیماری آنان را علت مرگ اعلام کرد. سلیمانی مدیر کل سازمان زندان های استان تهران نیز در این مورد گفته بود پس از جریان فوت روح الامینی و محمد کامرانی، از دانشگاه شهید بهشتی سرریعا به زندان آمدند و بنا به درخواست ما به تمام زندانیان واکنش منتزیت زدند و کمتر از ۴ هزار نفر که داخل بازداشتگاه اوین بودند شامل کارکنان مرتبط، وظیفه و تمام بازداشت شدگان واکنش شدند. سلیمانی گفت روح الامینی پیش از تحویل به بازداشتگاه اوین منتزیت داشته است. سلیمانی فوت محمد کامرانی را چنین توضیح می دهد: کامرانی از نظر ظاهری مشکل نداشته و ساعت ۵ بعد از ظهر از خودروی اعزام پیاده می شود و در صف پذیرش زندان حاضر به هم می خورد و سرریعا او را به بیمارستان زندان منتقل می کنند و پزشک آنجا تشخیص می دهد او را به بیمارستان لقمان منتقل کنند و پیش از فوت، نامه آزادی او صادر شده بود. وقتی زنده بود شبانه تحویل خانواده اش شد و روز بعد فوت کرد و تمام پزشکان بیمارستان و پزشکی قانونی تأیید کردند وی منتزیت داشته است. (اعتاد، ۶ مرداد ۱۳۸۸) پس از آن که همه ارگان ها تلاش می کردند تا خود را از مدیریت این بازداشتگاه مخوف مبری بدانند سرانجام نیروی انتظامی بیانیه ای صادر کرد و

ضمن آن اعلام کرد که با مأموران خاطی برخورد خواهد شد و افزود تیم ویژه‌ای توسط بازرسی کل ناجا همزمان مسئول پیگیری موضوع شده است. برخلاف آن که در بیانیه‌های پیشین نیروی انتظامی به تعداد اندک دستگیر شدگان اشاره شده بود در این بیانیه به تراکم جمعیت در بند بازداشتی‌های مربوط به ۱۸ تیر اشاره شده بود که به علت محدودیت پذیرش بازداشتگاه و افزایش دستگیر شدگان ۱۸ تیر و تراکم در بند بازداشتی‌ها و شرایط نامساعد زیستی و بهداشتی موجبات آزار و اذیت آنها فراهم شده است. در بخش دیگری از بیانیه، سهل‌انگاری و تخلف تعدادی از مسئولان، مأموران و کارکنان بازداشتگاه کهریزک و ورده‌های نظارتی را محرز اعلام کرده به طوری که پرونده آنها به مراجع قضایی ارسال شده و اقدامات تنبیهی درون سازمانی و عزل چند نفر اعمال شده است. (اعتداد، ۱۷ مرداد ۱۳۸۸) پس از این بیانیه نیروی انتظامی، سؤالی که مطرح بود این بود که آیا نظارت بر بازداشتگاه‌های نیروی انتظامی در حیطه وظایف بازرسی کل ناجا نبوده و تا آن زمان گزارشی مربوط به این بازداشتگاه به اطلاع مسئولان مربوطه نرسیده است و پرسش دیگر این که چه مقامی در نیروی انتظامی دستنور انتقال افرادی به این بازداشتگاه را صادر کرده است؟ گفتنی است سعید مرتضوی در پاسخ به اظهارات قائم مقام دادگستری تهران در خصوص بازداشتگاه کهریزک از هشتی از سوی شورای عالی امنیت ملی و دادسرای جنایی تهران نام برده بود که این هیئت مأمور بررسی علت فوت سه نفر از دستگیر شدگان ۱۸ تیر را به عهده داشته است. پرویز سروری در گفت و گویا این گفت قاضی ای که متهمان را به این بازداشتگاه منتقل کرده محاکمه و برکنار خواهد شد، زیرا این بازداشتگاه مخصوص اشرار و قاچاقچیان بوده است. رئیس کمیته ویژه پیگیری بازداشت شدگان گفته که در ادامه پیگیری‌های کمیته متوجه برخی از کوتاهی‌ها از سوی مسئولان در ارتباط با بازداشتگاه کهریزک شدیم. وی گفت ۱۲ نفر از عوامل نیروی انتظامی مقصر شناخته شده‌اند که بازداشت و برکنار خواهند شد.

دری نجف آبادی دادستان کل کشور در خصوص اختلاف دادگستری و دادسرا گفت از ابتدا بنا نبود از دستگیر شدگان جریان انتخاباتی کسی را به کهریزک ببرند. وی در مورد شایعاتی در خصوص شکنجه در روزهای اولیه پس از

انتخابات گفت ممکن بوده مواردی هم باشد ولی از زمانی که قوه قضاییه نظارت را به عهده گرفته هر کسی تخلفی را سراغ دارد گزارش دهد، ما پیگیری خواهیم کرد. دادستان گفت در خصوص حقوق شهروندی در بازداشتگاه‌ها، هیئت ما و هیئت حفظ حقوق شهروندی و هم شورای عالی امنیت ملی بررسی کردند و افزود از ماه گذشته تذکر داده بودند که کسی را به بازداشتگاه کهریزک نبرند و اگر هم برده‌اند سریعاً برگردانند. وی در ادامه گفته که هیئت مورد نظرش از هشتم ماه پیش تأکید فراوان نسبت به این مسئله داشته است، ولی غفلت و سهل‌انگاری بعضی از برادران باعث شد که حادثه کهریزک و بعضی از حوادث تلخ دیگر که قابل دفاع نیست به وجود بیاید.

اما عمق سهل‌انگاری آن چنان بود که به گفته علی مطهری در نامه‌اش به دبیر شورای نگهبان بهانه حفظ نظام، ظلم‌ها را اخلاف نصوص اسلامی توجیه کرده و در استدلال‌های خود مغالطه به کار می‌برند و از بیان حق خودداری می‌شود. مطهری می‌گوید ۴ نفر در بازداشتگاه‌ها جان خود را از دست داده‌اند ولی کمترین اشارهای به معرفی و مجازات مسببان آنها از سوی دبیر شورای نگهبان نشده است. مطهری با این پرسش که آیا حفظ نظام می‌تواند توجیه‌کننده هرگونه رفتاری با مردم بویژه در بازداشتگاه‌ها باشد می‌گوید این معما برای او حل شده که افرادی که دست به این جنایت‌ها می‌زنند از نظر اعتقادی و ایدئولوژیک مستظهر به توجیحات امثال حضرت تعالی هستند؟

(اعتداد ملی، ۱۱ مرداد ۱۳۸۸)

علی لازیمیانی ضمن آن که شکنجه و آزار بازداشت شدگان کهریزک را کذب می‌داند گفت در ماجراهای پس از انتخابات اشتباهاتی در

بازداشتگاه کهریزک رخ داد که پیگیری‌هایی انجام شده و با دستورات آیت‌الله خامنه‌ای با متخلفان برخورد شده است. وی این موضوع را نشان دهنده خوداصلاحی در نظام دانست. شورای هماهنگی جبهه اصلاحات نیز پیشنهاد داد که به جای رد و انکار شتابزده که نتیجه‌ای جز تشدید بی‌اعتمادی‌ها و تجری عوامل نخواهد داشت، با تشکیل کمیته‌ای حقیقت‌یاب موضوع بررسی شود، به شیوه‌ای که امنیت خاطر و حفظ آبروی آسیب‌دیدگان احتمالی نیز مدنظر باشد.

برخی نمایندگان معتقدند سروری و زاکانی دو نماینده مجلس با داخل بازداشتگاه‌ها مرتبط هستند، اینها زمه‌هایی است که در راهروهای مجلس شنیده می‌شود. سروری پیش از راه یافتن به مجلس، فرمانده بسیج پایگاه مقدمات و زاکانی فرمانده بسیج دانشجویی بوده است.

یکی از نمایندگان فراکسیون اکثریت، حسین فدایی نماینده تهران و دبیر کل جمعیت ایثارگران را مرتبط با بازداشتگاه کهریزک نام برد و گفت که کمیته ویژه مجلس به این موضوع پی برده است. ششاید از این طریق بوده که اخباری از دیدن بازداشتگاه به مقام رهبری منتقل شده است. به گفته سروری دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی به صورت مستقیم گزارش کارها را که خدمت مقام معظم رهبری ارائه می‌کرد و مقام رهبری تأکید داشته‌اند که کارها در یک پروسه عادی زمانی و اداری قرار نگیرد و خیلی برای اعلام نتیجه سریع اصرار داشته‌اند. سروری در گفت و گویا نشریه پنجره گفته که برخی از افراد بازداشت شده امکان ارتباط با مقام معظم رهبری را داشتند و از کانال‌های دیگر این گزارش‌ها به رهبری رسید. وی می‌افزاید مجموعه اطلاعاتی که خدمت ایشان

محسن رضایی، پدرو محسن روح‌الامینی و پدرو محمد کامرانی

ارائه شد منجر به دستور ایشان برای تشکیل هیئتی از نمایندگان سه قوه زیر نظر دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی شد. (سرمايه، ۳۰ شهریور ۱۳۸۸)

جمشید انصاری دبیر کمیته سیاسی فراکسیون اصلاح طلب مجلس می گوید احمدی مقدم دو راه دارد؛ برکناری یا استعفا. وی خواستار برکناری یا اعلام کناره گیری از فرماندهی نیروی انتظامی به دلیل اقدامات و اعمال خلاف قانون مأموران نیروی انتظامی شده و گفته است: وقتی تصاویر و فیلم های مربوط به ضرب و شتم مردم بی گناه و ایراد خسارت عمدی به اموال و خود روهای مردم توسط تعدادی از مأموران انتظامی منتشر شد پس از اثبات صحت این رفتارهای خلاف قانون از سوی مأموران تحت امر ایشان، وی با بیان این که نیروی انتظامی آمادگی دارد خسارات وارده را جبران کند سعی کرد از مسئولیت این رفتارهای نادرست شانه خالی کند.

نماینده مردم زنجان افزود: پس از انتشار اخبار مربوط به بازداشتگاه کهریز که زیر نظر مستقیم سردار رادان، قائم مقام احمدی مقدم اداره می شد و صدور دستور مقام معظم رهبری در خصوص تعطیلی آن بازداشتگاه و اطلاع گسترده مردم از جنایات و فجایعی که در بازداشتگاه یاد شده و نیز در برخورد غیر قانونی و غیر انسانی با تعدادی از بازداشت شدگان اتفاق افتاده بود ابتدا فرمانده تعدادی از مأموران شاغل در کهریز که را متخلف اعلام کرد، ولی با حساس شدن نمایندگان مجلس و نجنگان و افزایش اعتراض های عمومی با اشاره به طبیعی بودن بخشی از این حوادث در بازداشتگاه ها و اعلام برکناری و تنبیه چند مأمور رده پایین و عده رسیدگی به تخلفات آنها را داد و در نهایت با پذیرش بخشی از مسئولیت این فجایع آن هم به صورت کلی سعی کرد از کنار مسئله ای به این اهمیت به سادگی عبور کند.

انصاری نخستین قدم جدی برای التیام روح آزرده جامعه و زمینه ساز بازگشت اعتماد عمومی را با توجه به مسئولیت مستقیم سرتیب احمدی مقدم، اقدام به برکناری ایشان ذکر کرد و گفت مناسب تر این بود که وی شجاعانه مسئولیت تمام حوادث اتفاق افتاده را می پذیرفت و مانند آقای دری نجف آبادی در جریان قتل های زنجره ای از مسئولیت خویش کناره گیری می کرد.

نماینده اصلاح طلبان زنجان تأکید کرد که در

دومین قدم باید مأمورانی که در وقوع این فجایع، آزار و اذیت بازداشت شدگان به صورت مباشر نقش داشته اند و آن دسته از فرماندهانی که با قصور در انجام وظایف قانونی خود و عدم نظارت بر مجموعه های تحت فرماندهی خود زمینه ساز این تخلفات بوده اند و نیز آمران انجام این تخلفات به مردم معرفی و نسبت به محاکمه و مجازات آنها اقدام شود.

از سوی دیگر علی مطهری عضو فراکسیون اصولگرایان مجلس تأکید کرد متخلفان بازداشتگاه کهریز که باید مجازات شوند نه این که مانند جریان قتل های زنجره ای و حوادثی مانند قتل زهرا کاظمی و زهرابنی یعقوب مشخص نشود که با افراد خاطی برخورد شد یا نه. مسئله باید شفاف باشد. وی در مورد بیانیه نیروی انتظامی درباره برخورد با متخلفان بازداشتگاه کهریز که گفت این بیانیه کفایت نمی کرد. افراد خاطی باید با اسم و رسم و نام و نام خانوادگی و حتی عکسشان در صدا و سیما و مطبوعات به مردم معرفی و محاکمه شوند. مطهری گفت اگر صرفاً به تعطیلی یک بازداشتگاه بسنده شود دوباره افراد یاد شده به کار خودشان در جاهای دیگر ادامه می دهند و چیزی عوض نمی شود. وی با تأکید بر این که ذغدغه رهبر معظم انقلاب در مورد حفظ حقوق متهمان و دستور ایشان برای تعطیلی کهریز که مایه دلگرمی دلسوزان انقلاب شد گفت آنچه اکنون اهمیت دارد شناسایی فوری و معرفی افراد مقصر در مرگ زندانیان حوادث اخیر مانند مرحوم محسن روح الامینی است. مطهری در گفت و گو با مهر گفت انتقادی که از مسئولان وجود دارد این است که چرا باید کار به جایی برسد که رهبر معظم انقلاب شخصاً وارد این

قضایا بشوند، آیا اگر نهادها و دستگاه های ذریبند خودشان حقوق مردم را رعایت می کردند، امروز نیاز به ورود رهبری بود؟

از سوی دیگر کمیته ویژه مجلس تصمیم خود را مبنی بر راهکاری برای شناسایی و معرفی مأموران خاطی به مردم اعلام کرد. کرمی راد عضو این کمیته گفت کهریز که محل نگهداری اشرار و برخی افراد لایابالی و مزاحمان نوا میس مردم بوده و در اختیار نیروی انتظامی بوده است و گویا همان بر خوردی که با آن دسته افراد می شده با کسانی که به جرم سیاسی یا اختلال و اغتشاش دستگیر شده اند نیز صورت گرفته است. عضو کمیته ویژه تصریح کرد آنچه مهم است این است که جامعه باید از اتفاق هایی که در این مدت رخ داده مطلع شود. اسامی خاطیان باید اعلام و به تخلفاتشان رسیدگی شود و خاطر نشان کرد انتظار این است که دادگاه این افراد علنی باشد و این خاطیان همه مسائل را بازگو کنند و بگویند چه کرده اند آیا از کسانی دستور داشته اند یا خودسر بر خورد کرده اند. ابعاد این قضایا به طور کامل برای مردم روشن شود. (اعتدالی، ۱۸ مرداد ۱۳۸۸)

فرهاد تجری عضو دیگر کمیته ویژه در اظهار نظر نسبت به بیانیه نیروی انتظامی گفت این تخلفات یقیناً محدود به دو نفر نبوده، اما به نظر می رسد تعداد مأموران متخلف انگشت شمار باشد که باید با آنان برخوردی قاطع شود. وی همچنین خبر داد که کمیته ویژه موضوع ضرب و شتم افراد پیش از بازداشت را نیز در دستور کار دارد. اما تجری در رابطه با درخواست برخی از نمایندگان در مورد تشکیل جلسه دادگاه علنی خاطیان به موازات دادگاه متهمان گفت نمی خواهیم قضای ذهنی جامعه و افکار عمومی را روی تخلف دو مأمور

علیر ضابهمستی

ناجا متمرکز کنیم، چرا که اساساً محاکمه عوامل اغتشاش‌های اخیر یک موضوع ملی است به گونه‌ای که آثار رفتار این گروه همسان با تخلف مأمور نهادی که شبانه‌روز در جهت حفظ آرامش و امنیت مردم تلاش کرده نیست و گفت عمده خسارات و تلفات ناشی از سوء تدبیر مأموران در نگهداری متهمان و بازداشت‌شدگان بوده است و در مورد ادعای فشارها و تعدی‌های اعمال شده باید بررسی‌هایی صورت بگیرد. تجری یکی از وظایف کمیته ویژه را بررسی رفتار و برخورد‌های مأموران پیش از دستگیری افراد دانست و افزود عده‌ای از مأمورانی که رفتارهای غیر قانونی و غیر شرعی قبل و بعد از دستگیری با بازداشت‌شدگان داشته‌اند شناسایی شده‌اند. تجری گفت گزارش کمیته را خدمت مقام رهبری و دستگاه قضایی ارسال خواهند کرد و در صحن علنی مجلس نیز قرائت می‌کنند. (اعتماد، ۱۸ مرداد ۱۳۸۸) از سوی دیگر رحیمی مخبر کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس گفت که کمیسیون قضایی اتفاق‌هایی را که در بازداشتگاه‌ها می‌افتد به‌طور جلدی پیگیری می‌کند. وی در مورد اولین اظهار نظر نسبت به بازداشتگاه کهریزک از سوی مقامات دادگستری استان تهران اظهار کرد اولین اظهار نظر آن بود که این بازداشتگاه زیر نظر سازمان زندان‌ها نبوده است در حالی که دادستان که به کمیسیون دعوت شده بود اعلام کرد بازداشتگاه کهریزک زیر نظر سازمان زندان‌هاست و بازداشتگاهی غیر قانونی نبوده است. وی در ادامه گفت پرسش اینجاست که آیا اصل این بازداشتگاه قانونی بوده یا خیر و زیر نظر سازمان زندان‌ها بوده است یا خیر. رحیمی افزود به فرض نظارت این سازمان بر کهریزک باید هر فردی که مطابق قانون آیین دادرسی و آیین‌نامه سازمان زندان‌ها بازداشت می‌شود دارای حقوقی باشد و این حقوق رعایت شود.

رحیمی در مورد بیانیه نیروی انتظامی گفت این حرف را قبول ندارد که نیروی انتظامی در مورد کهریزک اعلام کند چند مأمور مرتکب تخلف شده‌اند و پرسید که اگر نیروی انتظامی اطلاع نداشته است که مأمورینش در این سطح مرتکب تخلف شده‌اند ایرادی به فرماندهی نیروی انتظامی است. وی افزود اگر هم مطلع بوده و اقدامی نکرده‌اند باز هم شریک جرم محسوب می‌شوند. مخبر کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس

گفت تخلفاتی از این دست به هیچ وجه نمی‌تواند کار یک یا دو نفر مأمور رده پایین باشد و این گونه تخلفات از مقاماتی که مافوق هستند یاد جری‌اند و یا دستور داده‌اند برمی‌آید و گفت منظور وی از برخورد با همه متخلفان، همین دستور دهنده‌ها و مقامات مسئول است و افزود مقامات مسئول حتی ممکن است دستور نداده باشند، اما مطلع شده و اقدامی نکرده باشند، پس مقصر هستند. (آفتاب‌باز، ۲۱ مرداد ۱۳۸۸) فرمانده نیروی انتظامی گفته بود درست است تمامی این کوتاهی‌ها در نهایت متوجه فرمانده ناجا می‌شود، اما هر کسی به سهم خود در این ارتباط مقصر است. کاظم جلالی سخنگوی کمیته ویژه پیگیری مسائل پس از انتخابات، اعلام کرد که کمیته ویژه در بعضی از موضوعات به جمع‌بندی رسیده، ولی در خصوص بعضی از مسائل ابهام دارد. وی اظهار امیدواری کرد که دادگاه مقصران کهریزک به‌زودی برگزار شود و کسانی که نقش اصلی در این حادثه داشتند محاکمه شوند و تنها با مأموران وضابطان برخورد شود.

کاتوزیان عضو دیگر کمیته حقیقت‌یاب مجلس در رابطه با بیانیه نیروی انتظامی، آن بیانیه را قانع‌کننده ندانست و هشدار داد ابعاد این ماجرا وسیع‌تر است. وی در مورد وقایع کهریزک گفت یک بخش قتل‌هایی است که به از بین رفتن تعدادی از جوانان کشور انجامیده که در این موضوع قانون روشن و شفاف است و باید مورد بررسی قرار گیرد. وی با بیان این که در این موضوع فرمانده ناجا مسئول است و باید پاسخگو باشد و این که عنوان شود نمی‌دانستیم درست نیست، زیرا امر تبا گزارش روزانه به وی داده می‌شود. کاتوزیان افزود ادامه یافتن وقایع کهریزک در دیگر بازداشتگاه‌ها یک دهن کجی به مردم به‌شمار می‌آید، ضمن آن که خلاف منویات مقام معظم رهبری است، زیرا ایشان دستور تعطیلی و برخورد با عوامل کهریزک را دادند و اگر خلاف نظر ایشان رفتار شود دیگر چه چیزی در کشور باقی می‌ماند. کاتوزیان پاسخ مسئولان در مورد وقایع کهریزک را قانع‌کننده ندانست و افزود احمدی‌مقدم می‌گوید روح‌الامینی پیش از بازداشت بیمار بوده است این نماینده اصولگرا گفت حتی به نماینده‌ها هم اطلاعات دقیقی نمی‌دهند، اما خود نیروی انتظامی و قوه قضاییه باید پیگیری آن باشند و اگر اشکالی در ساختار است

بر طرف کنند. (اعتماد، ۱۹ مرداد ۱۳۸۸)

پس از این اظهارات، سنایی عضو کمیته ویژه مجلس ضمن این خبر که جلسه مشترک با کمیسیون قضایی و با دادستان وقت تهران داشته‌اند اظهار داشت این که در شرایط کنونی چقدر این کمیته بتواند اهدافش را محقق کند مشخص نیست و به گونه‌ای تردید در ادامه کار را مطرح کرد. (سرما، ۱۹ مرداد ۱۳۸۸)

حوادث بازداشتگاه کهریزک و حمله به کوی دانشگاه محور مشترک نشست‌های خبری فرمانده سپاه پاسداران، فرمانده نیروی انتظامی و استاندار تهران نیز قرار گرفت. در این نشست آمارهای متفاوتی از کشته‌شدگان اعلام شد. جعفری فرمانده سپاه پاسداران تعداد کشته‌شده‌های بسیجی در وقایع پس از انتخابات را ۲۰ نفر و مردمی که کشته شده‌اند و وی به نام معترضان از آنها یاد می‌کرد را ۹ نفر اعلام کرد. سایت جهان‌نیوز که گفته می‌شود زیر نظر زاکانی نماینده مجلس و مسئول پیشین بسیج دانشجویی اداره می‌شود تعداد کشته‌شدگان را ۳۳ نفر اعلام کرد. حسین طائب فرمانده وقت بسیج، کشته‌شدگان این ارگان را ۷ نفر اعلام کرده بود. جعفری که در تشریح حوادث اخیر عنوان عملیات نیمه‌سخت امنیتی را برای آن به کار برد گفت فتنه اخیر آن قدر عمیق بود که کلمه بحران برای آن کوچک است. این در حالی بود که رجب‌زاده فرمانده انتظامی تهران بزرگ در مورد حادثه کهریزک، اظهار نظر متفاوتی داشت و اعلام کرد هیچ شخصی در این کمپ کشته نشده. وی که معتقد است هیچ کس بدون حکم قضایی بازداشت و به کهریزک منتقل نشده خبر از بازداشت ۱۴۰ نفر می‌دهد که به دلیل نبود جاد در قرنطینه زندان‌های دیگر با حکم قضایی به بازداشتگاه کهریزک منتقل شده‌اند و افزود: این افراد سه روز در این بازداشتگاه نگهداری شدند و همان روز دوم شخصاً به مسئول بازداشتگاه تذکر دادم و نکات لازم را به وی یادآوری کردم. بنا به گزارش ایستگاه رجب‌زاده، خساراتی را که به مال مردم وارد شده را ناشی از احساسات چند مأمور دانست که دور از دید فرماندهان دست به این اقدامات زده‌اند و یک دستور سازمانی نبوده است. (اعتماد، شهریور ۱۳۸۸)

فرمانده سپاه محمد رسول‌الله (ص) تهران بزرگ هم از کشته‌شدن ۳ نفر در کهریزک خبر

داد. وی تعداد کشته شدگان را ۳۶ نفر اعلام کرد و گفت غیر از سه نفر در کهریزک و ۱۰ نفر دیگر که مشخص است در کجا کشته شده‌اند، معلوم نیست بقیه در کجا و توسط چه کسانی تیر خورده‌اند. سردار عراقی گفت: درگیری‌ها از عصر روز انتخابات با ناجا شروع شد، تا آن لحظه بسیج مأموریتی نداشت. با ادامه درگیری‌ها وضعیت در تهران امنیتی و قمر اعلام شد. سردار عراقی می‌افزاید حضور مقتدرانه بسیج به همراه دیگر نیروهای عمل کننده باعث شد صحنه اغتشاشات تحت کنترل نیروهای بسیجی درآید. (سرمایه، ۱ شهریور ۱۳۸۸) سرتانجام پس از گذشت حدود دو ماه از انتشار اخباری مبنی بر بدرفتاری، آزار، اذیت و شکنجه در زندان کهریزک بخش خبری ۲۰۳۰ سیمای جمهوری اسلامی ایران گزارشی پخش کرد که در آن از برخی جنایات‌های کمپ کهریزک پرده برداشته شد. رئیس بازرسی نیروی انتظامی صراحتاً از زندانی کردن ۱۴۵ نفر در یک بند ۷۰ متری و افزودن ۲۵ نفر از ارادیل و اوپاش به آنها سخن گفت و این که در اعزام به کهریزک، دانشجویان را جدا می‌کنند و به اوین می‌فرستند، ولی این که تعدادی دانشجوی داخل این افراد به کهریزک رفته است دو علت داشته، یا خود فرد کتمان کرده و یا با وجود آن که اظهار کرده‌اند تشخیص قاضی بوده است که به کهریزک برود، مثلاً به این دلیل که از عوامل اصلی است.

رئیس بازرسی نیروی انتظامی در پاسخ به پرسش مجری برنامه ۲۰۳۰ سیمای که آیا مأموران و رئیس زندان چشم مأموران ستادی را دور دیده بودند و یا شخصاً تصمیم به این گونه کارها گرفتند پاسخ داد که آنها خود سران این کار را انجام دادند. وی ضمن آن که اعزام به کهریزک را کار اشتباهی توصیف کرد گفت دانه به دانه اینها با حکم قضایی منتقل شده بودند. رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح نیز در رابطه با برخورد با قضات متخلف می‌گوید این طور که نقل می‌کنند در حال رسیدگی است.

پس از افشای بخشی از فجایع کهریزک در بخش خبری ۲۰۳۰ سیمای جمهوری اسلامی ایران، آفتاب یزد در ۱۷ شهریور، در سرمقاله‌ای با عنوان مجرم اصلی کهریزک‌ها نوشت، این که گفته می‌شود تعدادی دانشجوی در داخل ۱۴۵ نفر به کهریزک اعزام شدند به دو علت بوده یا خود فرد کتمان کرده و یا تشخیص قاضی بوده و شاید فکر کرده‌اند از عوامل اصلی اغتشاشات است، نشان می‌دهد که این توجیه در اعزام افراد به دلیل

کمبود جان بوده، بلکه در این مورد انگیزه وجود داشته است. این سرمقاله در ضمن بر گرداندن و افزودن ۲۵ نفر گردنکش مقصد به ۱۴۵ نفر در یک مکان ۷۰ متری را به دلیل وجود امکانات بهتری در این قسمت، قابل تأمل دانسته است. آفتاب یزد در سرمقاله خود لزوم شناسایی افراد و تربیون‌هایی را یاد آوری می‌شود که نقش آنها در خلق پدیده‌ای به نام کهریزک و تداوم فعالیت آن غیر قابل انکار است. آنچه عده‌ای را به قانون شکنی، خودسری، جنایت و هزینه‌سازی برای کشور، نظام و مردم تشویق می‌کند خیال آسوده آنها از حمایت‌های چشم بسته برخی افراد و تربیون‌ها یا سکوت ابهام‌انگیز گروهی دیگر در برابر این فجایع است. علی مطهری نماینده اصولگرای مجلس که وقایع پس از انتخابات را با حساسیت پیگیری می‌کند این بار مورد خطاب روزنامه کیهان در ۱۵ مرداد ۱۳۸۸ قرار گرفت. وی پاسخ خود به مطالب مطرح شده در آن روزنامه را روی سایت تابناک قرار داد، زیرا روزنامه کیهان به درج بخشی از پاسخ‌های مطهری اکتفا کرده بود. این نماینده به تحلیل جریان‌های پس از انتخابات پرداخته و در بخش‌هایی از نامه‌وی چنین آمده است:

«... اما درباره مقاله مذکور، نویسنده محترم استدلال خود را بر چند پایه قرار داده است: اول این که همان‌طور که علی (ع) «حق مطلق» و معاویه «باطل مطلق» بود، در ماجرای اخیر نیز یک طرف حق مطلق و طرف دیگر باطل مطلق است. بطلان این سخن آشکار است. دو طرف ماجرای اخیر حق و باطل را مزوج کرده‌اند؛ گرچه کفه حق در یک طرف و کفه باطل در طرف دیگر بر کفه مقابله می‌چرید. حمایت ولی فقیه از یک طرف این ماجرا دلیل بر این نیست که آن طرف حق مطلق است و طرف دیگر باطل مطلق. مثلاً همان‌طور که آقای موسوی با اصرار بر مسئله تقلب، مردم را تشویق به حضور در خیابان‌ها کرد و زمینه آشوب‌ها را فراهم نمود، آقای احمدی‌نژاد نیز با نحوه خاص مناظره خود با آقای موسوی و اتهام‌زنی به افراد غایب در آن جلسه، آغاز کننده این ماجرا و عامل اصلی پدید آمدن فضای احساسی و هیجانی و تنگ شدن فضای عقل و تدبیر و زمینه‌ساز آشوب‌ها به شکل دیگر بود... پایه دوم استدلال نویسنده محترم این است که در چنین فیدانی که یک طرف، حق مطلق و طرف دیگر باطل مطلق است، اهل حق از هر وسیله می‌توانند استفاده کنند و هر ظلمی در حق اهل باطل رواست. اگر جوانی را که برای تماشای تجمعی

آمده یا در آن تجمع شرکت کرده و حداکثر شعار داده، گرفتند و به بازداشتگاه کهریزک بردند و پس از دو هفته جنازه او را در حالی که آثار ضرب و شتم روی آن باقی است و فک او را شکسته‌اند، تحویل خانواده‌اش دادند؛ خانواده‌ای که در این دو هفته از هر گونه اطلاع رسانی درباره فرزندش محروم بوده، مسئله مهمی نیست، بلکه حقش بوده چون اهل باطل بوده است...»

پایه سوم استدلال نویسنده آن مقاله این است که مسئولیت وارد آمدن صدمه جسمی و حتی قتل این گونه افراد به عهده رهبران گروه باطل است که اینها را به میدان آورده‌اند؛ اگر چه اهل حق از بدترین روش‌های غیر مجاز استفاده کرده باشند. سخن معاویه در جنگ صفین که پس از شهادت عمار یاسر و سخت شدن کار بر او (چون پیامبر ص) درباره عمار فرموده بود تو را گروه سرکش خواهند کشت) گفت، عمار را علی کشت که او را به این جنگ آورد. این سخن از نظر نویسنده آن مقاله در صورتی که معاویه اهل حق بود و علی (ع) اهل باطل، درست بود، مهم این است که در گروه اهل حقیق یا اهل باطل....

بطلان این مطلب نیز بدیهی و آشکار است. اساساً اهل حق یا باطل بودن در این مسئله دخالتی ندارد، سخن در این است که عمار یاسر مستقیم به دست چه گروهی کشته شد، لشکر معاویه یا لشکر علی؟ در ماجرای امروز ما نیز سخن در این است که افرادی مانند محسن روح الامینی و محمد کامرانی که در اثر رفتار خشونت‌بار در بازداشتگاه‌ها به قتل رسیده‌اند مستقیماً توسط چه گروهی شکنجه و کشته شده‌اند و این ظلم بزرگ متوجه کدام گروه است؟! اگر این افراد به تشویق آقای موسوی به خیابان آمده باشند، در واقع آقای موسوی اینها را سالم به بازداشتگاه تحویل داده، چرا خانواده آنها باید جنازه‌شان را تحویل بگیرند؟! اگر توجیحات نویسنده مقاله را بپذیریم، اصلاً مردم در هیچ مسئله‌ای حق اعتراض ندارند و اگر اعتراض کنند می‌توان با آنها به هر نحوی برخورد کرد و حتی آنها را کشت زیرا آنها اهل باطلند و ما اهل حق!...

ممکن است گفته شود در یک بحران اجتماعی این گونه حوادث که به دست مأموران خاطمی پدید می‌آید، طبیعی است. در پاسخ می‌گویم: بله، ما هم قبول داریم که گاهی به دست مأموران خودسر چنین حوادثی پدید می‌آید، همچنان که در جریان فتح مکه به دست مسلمین، پیامبر اکرم (ص) اصرار داشتند که این کار بدون درگیری و خونریزی انجام شود، اما خالد بن ولید،

یکی از فرماندهان سپاه اسلام، در گوشه‌ای از مکه به خاطر دشمنی‌های شخصی یک درگیری ایجاد کرد و ۸ نفر را کشت، اما مهم این است که پس از چنین حوادثی وظیفه ما چیست؟ مطهری می‌نویسد: ... بسیجیان شهید که اکنون مادر پر تو فدکاری آنها و همرزمانشان در آسایشیم و مقاله می‌نویسیم و خانواده‌های آنها، حامی و پشتیبانی به نام نظام جمهوری اسلامی دارند و نیازی به حمایت امثال بنده ندارند.

ما از مقتولان و مظلومانی سخن می‌گوییم که حامی ندارند و عده‌ای می‌خواهند قتل و ظلم به آنها را به نام حفظ نظام و اهل باطل بودن توجیه کنند. اینجاست که سکوت جایز نیست و سخن علی (ع) به یاد می‌آید که وقتی به او خبر رسید که لشکر معاویه به شهر انبار تعرض کرده و خلخال را از پای زن یهودی و اهمل ذمه که تحت حمایت حکومت اسلامی است بیرون آورده‌اند فرمود: اگر یک مسلمان پس از شنیدن این واقعه از غصه بمیرد از نظر من مورد ملامت نیست. اگر ما شیعه علی هستیم چگونه می‌توانیم در ساره جنایات اخیر ساکت بمانیم؟! اگر از غصه بمیریم مورد ملامت نیستیم. از اینها گذشته، ما می‌توانستیم این بحران را به گونه‌ای مدیریت کنیم که بسیاری از این شهادت‌ها و قتل‌ها و آسیب‌ها اتفاق نیفتد. می‌توانستیم آن هیجان عظیم معترضان را که به دنبال تبلیغات انتخاباتی و خصوصاً مناظرات نامناسب و گاه ناجوانمردانه به اوج خود رسیده بود، با دادن چند مجوز تجمع و ادامه مناظرات در باره روند انتخابات در صداوسیما به تدریج فرو بنشانیم و با مردم عادی که مسئله دار و دچار شبهه شده بودند و واقعاً فکر می‌کردند که در انتخابات تقلب شیده با احترام برخورد کنیم، آن‌گاه می‌دیدیم که مهار این بحران به دلیل

رشد اجتماعی و هوش بالای مردم ما کار چندان مشکلی هم نبوده است....

شما به سکوت در برابر به خاک افتادن «بسیجی» معترضید، ولی ما علاوه بر آن، به بر خاک افکندن «بسیج» به خاطر رو در رو قرار دادن آن با مردم عادی معترضیم.... به خاطر داریم که چند سال پیش در سالگرد حادثه ۱۸ تیر در حوالی دانشگاه تهران و کوی دانشگاه به مدت پنج شب گروهی از مردم در خیابان‌ها شعار می‌دادند و خود روها بوق می‌زدند و تجمعاتی بر پا بود، اما در این پنج شب حتی یک قطره خون از بینی کسی نیامد.... وقتی ما مدیریت بحران اخیر را به دست افرادی مانند... می‌دهیم که با با توهم بیشتر مانوس است تا فکر و عقل و تدبیر، نتیجه همین خواهد بود. اگر مدیریت انتظامی این بحران به دست افراد عاقل و با تدبیری چون سرداران قالیباف، طلائی، صفوی و علایی بود آنگاه درمی‌یافتیم که مدیریت بحران یعنی چه.

احمد تو کلی گفت افرادی پس از بازداشت بر اثر ضرب و شتم جان باخته‌اند که در مورد دو نفر از آنان یکی از مسئولان اعلام کرد این افراد منتزیت داشتند، از این رو این ادعا باید بررسی شود و اگر ظلمی واقع شده حتماً ظالمان شناسایی و مجازات شوند. تو کلی افزود فردی که بازداشت می‌شود حتی اگر مجرم بوده و حین ارتکاب جرم، به طور مثال اغتشاشگر بوده باشد یا حین آتش زدن محلی بوده باشد پس از بازداشت از تعرض مصون است تا دادگاه تکلیف او را مشخص کند چه رسد به شهروندان معترضی که از اغتشاشگری میرا بودند.

(اعتقاد، ۷ مرداد ۱۳۸۸)

خبا از در تظن میان دستور در رابطه با رفتار خشونت‌بار ما موران خاطی در بازداشتگاه کهریز که خطاب به نمایندگان گفت که سکوت

داز بوش قمبری

کردن در مقابل این همه تعدی، آنها را در گناه افراد ظالم شریک خواهد کرد و اگر قوه مقننه که می‌تواند جلوی این تعدی‌ها را بگیرد سکوت کند امید مردم به اصلاح امور به ناامیدی و یأس تبدیل خواهد شد و از هیئت پیگیری منصوب از سوی ریاست مجلس خواست که با کمال جدیت و قصد قربت و بسدود توجه به هزینه‌های بعدی جلوی این انحرافات را بگیرند. (اعتقاد، ۲۱ مرداد ۱۳۸۸) احمد تو کلی نیز در نطق خود به نقض حقوق بازداشت‌شدگان اشاره کرد و گفت باید به این جنایت رسیدگی شود و مسئولیت اصلی به عهده دو شخص است؛ یکی رئیس شورای عالی امنیت ملی که رئیس جمهور است و یکی هم رئیس قوه قضاییه. (منبری، ۲۱ مرداد ۱۳۸۸) این در حالی است که برخی از نمایندگان برای تحت تأثیر قرار دادن موضوع کهریزک دستگیری و محاکمه برخی از افراد برجسته جریان خط امام را مطرح می‌کنند.

امیدوار رضایی که تلاش بسیاری کرد تا گزارش پزشکی قانونی روح‌الامینی با وجود برخی فشارها به تصویب برسد تأکید دارد که باید افکار عمومی را قانع کرد و هیچ چیز مهمتر از این نیست که مردم بیننده همزمان، دادگاه اغتشاشگران و متخلفان بر گزار می‌شود تا پدید برند هیچ استثنایی در اجرای قانون درباره افراد وجود ندارد و متخلف حاشیه امنی ندارند. (اعتقاد، ۱۶ شهریور ۱۳۸۸) همچنان که علی مطهری هم تأکید دارد که ما موران متخلف باید به صورت علنی محاکمه شوند و اسامی کامل آنها به اطلاع مردم برسد. مطهری معتقد است بازداشت‌های گسترده که شاید بسیاری از آنها ضروری نبود و ایجاد فضای امنیتی باعث افزایش نگرانی‌ها شد. ضمن آن که وقایع اخیر اعتبار جمهوری اسلامی را در دنیا تا حدودی کم کرد. برخی از نمایندگان که می‌توان آنان را آئینه افکار عمومی نامید، این پرسش را مطرح می‌کردند که آیا مشارکت در راهپیمایی اعتراضی که بر اساس قانون اساسی قانونی و آزاد می‌باشد جرم محسوب می‌شود. انتظار آنان این است که کمیته ویژه در گزارش خود به این پرسش‌ها پاسخ دهد و مشخص شود چه مقامی اجازه تیراندازی به سوی مردمی را صادر کرده که در هیچ محکمه‌ای مجرم بودن آنها ثابت نشده است.

سروری سخنگوی هیئت دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی در گفت‌وگو با نشریه پنجره با اشاره به برخوردهای خودسرانه اظهار داشته که برای نظام خیلی دشوار است که بعضی‌ها

این جرأت را پیدا کنند و نام ایران را در کنار زندان ابو غریب و گوانتا نامو قرار بدهند. وی گفت ضابطانی که در کهریزک مرتکب تخلف شده‌اند فقط از پرسنل نیروی انتظامی بوده‌اند. او همچنین گفت در بررسی‌های گسترده‌ای که در رابطه با بازداشتیان بویژه کسانی که در رابطه با ۱۸ تیر دستگیر شده بودند انجام شده همه آنها موضوع تجاوز را تکار کرده‌اند. (سرمایه، ۳۰ شهریور ۱۳۸۸)

پس از آن که فرمانده نیروی انتظامی اعلام کرد عواملی که در حادثه کهریزک کوثاهی کرده‌اند چند نفر بیشتر نیستند که به اندازه سهم آنها تنبیه خواهند شد، دبیر شورای عالی امنیت ملی نیز اعلام کرد که افراد و مسئولان خاطی بازداشتگاه کهریزک از سمت‌های خود برکنار شده و تحت تعقیب قضایی قرار خواهند گرفت. این اقدام در پی تأکید مقام رهبری بر برخورد دقیق و قانونی با عوامل تعرض به حقوق شهروندی و اقدام فوری هیئت ویژه دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی صورت گرفته است. (اعتقاد، ۱۳ مرداد ۱۳۸۸)

فرهاد تجری عضو کمیته ویژه مجلس در گفت‌وگو با ایستنا، تعداد کل بازداشت‌شدگان نیروی انتظامی را ۸ نفر اعلام کرده و افزود تعداد کل بازداشتی‌هایی که در اختیار قوه قضاییه قرار گرفته‌اند ۱۲۵ نفر است در حالی که فرمانده نیروی انتظامی اعلام کرد تاکنون ۱۰ نفر از مأموران نیروی انتظامی که در بازداشتگاه کهریزک مسئولیت داشته‌اند توسط سازمان قضایی نیروهای مسلح بازداشت شده‌اند، به همین دلیل برخی روزنامه‌ها در ۱۱ مهرماه تیر خود را در این رابطه به متهمان بازداشتی کهریزک ۸ یا ۱۰ نفر اختصاص داده بودند.

کمیته ویژه در مراحل پایانی تکمیل گزارش خود در حالی که در صدد بزرگ‌گزارش رادر صحن مجلس قرائت کند دیداری با بهرامی رئیس سازمان قضایی نیروهای مسلح و جعفری دولت‌آبادی دادستان تهران داشت تا دوباره آخرین وضعیت بازداشت‌شدگان و تعداد آنها را رصد کند و در این رابطه بود که نایب رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس تعداد بازداشت‌شدگان را ۸ نفر اعلام کرد و گفت تحقیقات از آنها ادامه دارد و اگر افرادی در سیر تحقیقات در مظان اتهام قرار گیرند نیز بازداشت می‌شوند. به گفته سروری رئیس این کمیته تعداد پرونده‌های تشکیل شده در خصوص حوادث کهریزک و کوی دانشگاه ۱۰۴ پرونده

است. (آفتاب‌بیز، ۱۱ مهر ۱۳۸۸)

پس از آن که هفته‌نامه پنجره به مدیر مسئولی علیرضا زاکانی در رابطه با کهریزک مطالبی را انتشار داد، سایت پرچم بخشی از گفت‌وگوی اختصاصی خود با سعید مرتضوی دادستان سابق تهران را منتشر کرد. قاضی مرتضوی ۸ سال بر مسند دادستانی تهران تکیه زده بود. شنیده شده که آیت‌الله شاهرودی رئیس سابق قوه قضاییه چندین گزینش برای انتخاب دادستانی تهران در دست داشت، ولی در نهایت قاضی مرتضوی برای دادستانی تهران معرفی شد. مرتضوی ماجرای تلفن دبیر شورای عالی امنیت ملی و تمرکز پیام رهبری را این گونه توضیح داد که آقای جلیلی دبیر شورای عالی امنیت ملی ساعت حدود ۱۹/۳۰ دو شنبه شب ۲۲ تیرماه از طریق تلفن سیاسی با وی تماس گرفته و در این مذاکره اساساً بحث تعطیلی کهریزک را مطرح نکرده است و می‌افزاید چنین امری اصلاً در تیرماه رخ نداد، بلکه تعطیلی کهریزک در مردادماه صورت گرفته و ارتباطی با این ابلاغ نداشت. مرتضوی می‌گوید در این تماس تلفنی بدون ذکر هیچ علتی به اینجانب ابلاغ شد که بازداشت‌شدگان حوادث ۱۸ تیر به زندان اوین منتقل شوند که اینجانب هم در کوتاه‌ترین زمان ممکن اجابت کردم. دادستان سابق تهران می‌گوید این ابلاغ را فی المجلس به آقای حداد معاونت امنیت دادسرا ابلاغ نموده و همان لحظه با پلیس امنیت تهران در حضور همکاران قضایی تماس گرفته و مراتب انتقال فوری بازداشت‌شدگان از کهریزک را ابلاغ کرده است. وی می‌افزاید صبح سه‌شنبه بحث انتقال زندانیان از کهریزک انجام ۲۳ تیرماه ۸۸ در اوین پذیرش شدند، یعنی با توجه به زمان تماس دبیر شورای عالی امنیت ملی و انجام بلافاصله این جابه‌جایی، تعللی رخ نداده است. وی که دلیل انتقال بازداشتی‌ها به کهریزک را کمبود جا و اضطراب بیسان می‌کند می‌افزاید این بازداشتگاه مشکلی از لحاظ امکانات نداشته و

قاضی مرتضوی: اگر تخلفی هم روی داده در صلاحیت شهرستان شهرری است و ارتباطی به تهران ندارد. او انتقال بازداشتی‌ها را در آن مقطع زمانی به دلیل ضرورت ذکر می‌کند

چندین سن‌رویس بهداشتی مجهز در انتهای هر قسمت وجود داشته است. قاضی مرتضوی در مصاحبه با سایت پرچم، که بخشی از آن در برخی روزنامه‌های ۱۳ مهر آمده است گفت که با توجه به شلوغی کهریزک و بررسی‌هایی که کردیم متوجه شدیم نزدیک به شش ماه است که طرح امنیت اجتماعی انجام نشده و کسی دستگیر نشده است و می‌افزاید با توجه به حضور زیاد زندانیان و پرس و جویی که کردیم متوجه شدیم که دیگر شهرستان‌های استان تهران نیز بازداشتی‌های خود را به کهریزک منتقل کرده‌اند و همین امر سبب بروز درگیری و ضرب و شتم در برخی موارد شده است. وی می‌گوید هیچ‌یک از زندانیان ادعای تجاوز یا تعرضی ندارند، ولی احیاناً بر خورد نامناسب یا ورزش اجباری موجب اذیت برخی شده است. قاضی مرتضوی در مورد همکاری با کمیته تحقیق و تفحص مجلس و مقصر خواندنش از سوی کمیته و این که برای قرائت‌نشدن گزارش در مجلس فشار آورده است می‌گوید تحقیق و تفحص به معنی مرسوم آن در کار نبوده و مجلس، کمیته‌ای را مأمور بررسی این جریان کرده است و هیچ کس در این رابطه به او مراجعه نکرده است، اما بلافاصله می‌گوید البته آقایان بروجرودی و تجری در رابطه با وقایع اخیر یا ما صحبت کرده و ما همه چیز را توضیح داده‌ایم، اما درباره کهریزک حتی این آقایان هم با ما صحبتی نکرده‌اند و می‌گوید از محتوای گزارش اطلاعی ندارد و هیچ گونه فشار و تلاشی برای قرائت‌نشدن آن انجام نداده است. قاضی سعید مرتضوی وجود چند دانشجوی در میان بازداشتی‌ها را ناشی از این دانست که آنان خود را دیپلم و یا شغل آزاد معرفی کرده بودند و می‌گوید حتی خود او به دادیار مربوطه دستور داده بود که دانشجویان به این بازداشتگاه برده نشوند.

مرتضوی در دفاع از قاضی مربوطه نیز بر خاسته و گفته است قاضی رسیدگی کننده به پرونده متهمان اغشاشات اخیر هیچ گونه تخلفی در این باره مرتکب نشده و اعزام متهمان با توجه به اسناد و مدارک موجود کاملاً رسمی و قانونی بوده است. مرتضوی می‌افزاید اگر تخلفی در بازداشتگاه کهریزک هم روی داده در صلاحیت شهرستان شهرری است و ارتباطی به تهران ندارد و انتقال بازداشتی‌ها را در آن مقطع زمانی به دلیل ضرورت ذکر می‌کند. (آرمان، ۱۳ مهر ۱۳۸۸)

روزنامه سرمایه ۱۳ مهر به نقل از جهان نیوز

اشاره به این دارد که اعزام به بازداشتگاه کهریزک بنا بر ابلاغیه کتبی رئیس وقت قوه قضاییه با اختیار یک مقام قضایی انجام می شده و هیچ فرد دیگری چنین اجازه‌ای برای اعزام به کهریزک نداشته است. در اولین روز بازداشت زندانیان سیاسی در کهریزک یعنی روز شنبه پس از اطلاع مقام معظم رهبری از این اقدام به مسئولان مربوطه دستور داده می شود زندانیان را به مکان دیگری اعزام کنند و با بازداشتگاه کهریزک تعطیل شود، ولی این دستور با بی توجهی قاضی فوق‌الذکر تا روز دوشنبه بدون اقدام باقی می ماند و این فرد در توجیه نافرمانی خود اعلام می کند که جایی برای برای زندانی کردن افراد نداریم. مقام رهبری این بار با دستور به رئیس شورای عالی امنیت ملی دوباره تأکید می کند حتی اگر جایی برای زندانی کردن افراد نیست با هر جرمی که کردند موقتا آزاد شوند، اما در کمال تعجب بار دیگر این دستور نادیده گرفته شده و این مقام قضایی پس از وخیم شدن حال چند نفر از بازداشت شدگان در روز سه شنبه اقدام به اعزام این افراد به زندان اوین می کند که متأسفانه پس از ممانعت زندان اوین در قبول سه نفر از آن افسراده، در بیمارستان جان می سپارند. گزارش در انتها می افزاید با توجه به بازداشت مسئولان زندان کهریزک و ۱۰ نفر از پرسنل نیروی انتظامی، فشارهایی از سوی این مقام قضایی به عنوان متهم اصلی این پرونده در جریان است تا این گزارش قرائت نشود و صرفاً به نام چند متهم نیروی انتظامی بسنده شود.

پرویز سروری در گفت و گو با نشریه پنجره انتقال افراد بازداشت شده به کهریزک را خطای اولی از سوی قاضی دانست، زیرا هیچ تجانس فرهنگی بین آنها و اوپاشی که در کهریزک نگهداری می شده اند وجود نداشته است. سروری گفت هیچ کس نباید بدون اجازه دادستان به کهریزک اعزام شود و گزارش های قبلی هم که به دست مسئولان ذیربط رسیده بود دلالت بر این داشت که وضع بازداشتگاه مناسب نیست. به گفته سروری، قاضی مربوطه دستور انتقال بازداشت شدگان به کهریزک را منی داده اما قاضی طبیعتاً با دادستان باید هماهنگی می کرده و این هماهنگی قطعاً بوده است. سروری یادآور شد که دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی، گزارش کارها را به صورت مستقیم خدمت مقام معظم رهبری ارائه می کرده است. (سرمایه، ۳۰ شهریور ۱۳۸۸)

این سؤال همچنان اذهان را درگیر کرده که با

وجودی که دادستان کل کشور دستور داده بود کسی را به کهریزک نبرند، چه مقامی برای این دستور رسمی دادستان کل ارزشی قائل نشده و آن را نادیده گرفته و دستور اعزام به کهریزک را صادر نموده است. دادستان انتظامی قضات اعلام کرده که در کل برای سه نفر از قضات تقاضای تعقیب انتظامی شده و پرونده های سه نفر مختلف است و در خصوص قاضی بازداشتگاه کهریزک گفت پرونده تقاضای تعقیب انتظامی وی در جریان است و فعلاً به نظر نهایی نرسیده ایم. وی گفت این اشخاص که در حال حاضر در حال خدمت هستند، پرونده آنها نیز در حال رسیدگی است و پس از رسیدن به اظهار نظر نهایی، تصمیم گیری خواهد شد. حجت الاسلام بهرامی،

کاتم جلائی

دادستان نظامی تهران، همچنین از مراجعه ۱۰۴ نفر از آسیب دیدگان کهریزک به دادسرا خبر داد. وی گفت تحقیقات از متهمان ادامه دارد و ۷ نفر از آنان بازداشت شده اند.

اکنون دیدگان ملت در انتظار گزارشی است که فرهاد تجری آن را یک گزارش ملی نامید و قول داد در صحن علنی مجلس قرائت شود. وی گفت تنها عاملی که می تواند مانع قرائت گزارش شود، دستور رئیس مجلس، آن هم به علت امنیتی بودن گزارش می باشد. صالح نیکبخت وکیل پایه یک دادگستری می گوید حادثه کهریزک موضوعی محدود به گروهی خاص بود، ولی اهمیت آن به علت تعدی متخلفین به قوانین جاری کشور و زیر پا گذاشتن کرامت و حرمت انسان که در آیین ما حتی از حرمت کعبه هم بالاتر است همه را بر این نظر متحد می کند که

این گونه حوادث مسئله ای نیست که بتوانیم آن را به راحتی نادیده بگیریم. به گفته نیکبخت این که اراده عالی در مورد ضرورت محاکمه عوامل مؤثر در کهریزک وجود دارد می تواند موجب آرامش خاطر آزادیدگان شود. اما این نکته وجود دارد که آیا عوامل بازداشتگاه کهریزک فقط محدود به چند مأمور جزء یا چند افسر نگهبان با درجات نظامی پایین است؟ نیکبخت این سؤال را مطرح می کند که با توجه به دستور تعطیلی کهریزک توسط مراجع قضایی در دو سال پیش و ادامه استفاده از این بازداشتگاه تا سال ۱۳۸۸، کدام مقام در نیروی انتظامی تهران به خود این اجازه را داده که برخلاف قانون اداره امور زندان ها که باید همه زندان ها و بازداشتگاه ها تحت نظر سازمان امور زندان ها قرار گیرد از این بازداشتگاه مترو که آن هم به صورت ناهنجاری که از طریق رسانه ملی هم منعکس شده استفاده کند. وی در مورد هزینه این بازداشتگاه نیز با طرح این سؤال که اگر بازداشتگاه تاکنون تعطیل بوده چگونه و از چه طریقی هزینه های جاری و هزینه های مرتبط دیگر پرداخت می شده است و دیگر این که شکنجه زندانیان و رفتار خشن با آنان کاری نبود که در یک روز یا در یک ساعت با تصمیم یک مقام دستور دهند و یک فرد باشد و در مورد یک یا چند نفر خاص انجام گیرد، بلکه آن اقدامات هر روز به صورت گسترده در مورد همه زندانیان انجام می شده و به صورت یک رویه مستمر بوده است و تکرار این عمل نشان از آن دارد که دستور دهنده نمی تواند حتی محدود به رئیس بازداشتگاه مذکور باشد. این وکیل دادگستری با اشاره به اظهارات سخنگوی شورای عالی امنیت ملی مبنی بر این که قاضی که قرار بازداشت زندانیان را صادر می کرده با هماهنگی یک مقام عالی رتبه قضایی معزول از شغل قبلی خود در تهران انجام می شد و بدیهی است که شأن آن مقام قضایی نیست که این گونه اعمال را با درجه دار و یا افسر جزء هماهنگی کند یا بدون اطلاع او این اقدامات صورت بگیرد. نیکبخت گفت خواسته آسیب دیدگان همگام با خواسته مقام رهبری است که «با قانون شکنان هیچ گونه مدارایی صورت نگیرد» و آنان در برابر میز عدالت قرار گیرند و باید امیدوار بود که قوه قضاییه در این آزمون دشوار نمره قبولی کسب کند.

پیش از تو جهان بوده است آن کن که پس از تو، گویند نکو بوده ره و رسم فلان را